

[Poul Møller.]

de amerikanere og med den regering, som hr. Frode Jakobsen angriber så kraftigt og ustandselig fortæller om, at den mister værdighed, den mister anseelse, og den fører en helt forkert politik, og den udhuler NATOs værdier. Det vil jeg advare hr. Frode Jakobsen imod. Jeg tror, at han skal se, at han selv kommer til engang at skulle tage konsekvensen af sine ord eller også at prøve på i tide, hvis han vil have, vi skal blive i NATO og stadig mener, at NATO har en værdi — og det har jeg dog forstået på ham, at han mener — prøve på i tide at se, om ikke han dog kunne bremse lidt op for sit ordvæld over for den magt, som i virkeligheden er uundværlig i NATO, for hr. Frode Jakobsen vil vel give mig ret i, at NATO uden USA, det er intet NATO. Vi kan undvære Grækenland, og vi kan undvære Tyrkiet, men vi kan ikke undvære Amerika i NATO; så er det en helt anden organisation, det drejer sig om, og så er dens vægt og dens betydning af en ganske anderledes beskeden størrelse, end den er, hvor USA er med.

Formanden: Da jeg vendte tilbage til formandsstolen, havde jeg det indtryk, at anden omgang i en debat, der i øvrigt ligger i et højt plan, havde fundet sted. Det er ikke tilfældet; min uforbeholdne undskyldning til hr. Per Federspiel, som jeg hermed på ny giver ordet.

Per Federspiel: Jeg takker formanden for de venlige ord.

Jeg havde kun en enkelt bemærkning tilbage, og den er til gengæld kort. Det var til udenrigsministerens udtalelser om Sydafrika og sanktionsspørgsmålet i al almindelighed. Udenrigsministeren ville være betænkelig, hvis man kritiserede anvendelsen af sanktioner, ud fra den betragtning at det er det eneste virkelig effektive middel, som De Forenede Nationers sikkerhedsråd råder over. Og det er jo ubestrideligt rigtigt. Men det er ikke effektivt; det er heller ikke effektivt i Sydrhodesia, og det er ikke, fordi der er en læk til Sydafrika eller andre steder. Det har jo vist sig i Sydrhodesia, at den stærkeste handel, den foregår mellem Sydrhodesia og dets rent afrikanske naboer, som simpelt hen ikke kan undvære dette at have et område,

som der er adgang til, som der kan drives handel med. Med andre ord, anvendelsen af disse sanktioner viser, at de er ineffektive, bl. a. fordi de rammer ved siden af, de rammer dem, som man ikke vil lægge nogen pression på. Og hvis man nu tænkte sig dette, at der i kortere eller længere tid virkelig kunne gennemføres en effektiv lukning af et område, ja, hvem ville man så ramme? Man ville ikke ramme den siddende regering, man ville ikke ramme de regerende kræfter, man ville ramme den almindelige befolkning, og derfor tror jeg, det vil være rigtigt, at regeringen måske selv inden for De Forenede Nationer tager initiativet og finder andre retsmidler end denne sanktionstrussel. Men når jeg rettede kritik mod den, var det, fordi den bygger på en fiktion; den bygger på en fiktion om, at forholdene i Sydafrika er en trussel mod freden. Forholdene i Sydafrika er en skændsel mod retsbevidstheden, men den højtærede udenrigsminister må ikke bilde mig ind, at Amerika, at USA ville gå i krig på grund af forholdene i Sydafrika, og det er et misbrug fra visse afrikanske og andre landes side, når de anvender denne floskel: en trussel mod freden, fordi det nu engang er det, der efter De Forenede Nationers pagt er den eneste måde, hvorpå sikkerhedsrådet kan gribe ind. Det er med andre ord en ren og skær fiktion, som man anvender, og dette bør den danske regering efter min mening ikke gå med til; det er misbrug af retsbegreber, som netop er det, udenrigsministeren har efterlyst: opbygningen af en retsorden. Så skal man ikke underminere den ved at misbruge de forholdsvis spinke redskaber, der nu står til rådighed.

K. Helveg Petersen: Ja, selv om det viser sig, at vi har længere taletid, skal jeg ikke bruge den tid, der står til rådighed, men blot gøre et par bemærkninger.

Jeg vil gerne sige til hr. Poul Møller og hr. Erik Kragh, at jeg tror, man skal lade være med at arbejde sig ind i hele denne debat, hvorefter vi i Danmark bliver delt i proamerikanere og antiamerikanere. Jeg tror, at hvis vi studerer udviklingen i Amerika, så får vi et stigende indtryk af, hvor rådvild man er over for det, man har begyndt på; jeg kunne godt citere over for